

การพัฒนายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการกลุ่มสหกรณ์เครดิตยูเนียน
ในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
The Strategic Development of the Potentiality Community and
Membership Administration Management of the Credit Union
Cooperative In Bannadoem District, Surat Thani Province.

ธัญวรัชย์ แซ่เต็ง*
Tanvarat Saeteng*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับศักยภาพ กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพ และประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาปัญหาศักยภาพการบริหารจัดการของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนและ 3) ประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิก โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 125 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม และประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการและสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในเขตบ้านนาเดิม จำนวน 15 คน

ผลการวิจัยพบว่าระดับศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์โดยภาพรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยด้านการบริหารเงินทุนและทรัพยากร และด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย และด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิกและชุมชน มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกพบว่า บุคลากรขาดความรู้ความสามารถ สหกรณ์ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการบริหาร การดำเนินงานของสหกรณ์ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจผลผลิตตกต่ำ ขาดสภาพคล่องในการดำเนินงาน ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิก ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงานกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการให้ชัดเจน และเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของเงินทุนและทรัพยากร โดยจัดทำเอกสารการเงิน/บัญชีให้ครบถ้วน ถูกต้อง ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร โดยให้มีเจ้าหน้าที่ของรัฐ/เอกชน เข้ามาให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือในการ

บริหารงานเพิ่มพูนความรู้/ศึกษาดูงาน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาผลประโยชน์ต่อสมาชิก จัดสรรผลกำไรให้เป็นไปตามข้อบังคับที่กำหนด ให้สมาชิกได้รับผลประโยชน์ การประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน มีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด โดยการพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร ด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน มีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุดส่วนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพเงินทุนและทรัพยากร การพัฒนาผลประโยชน์ต่อสมาชิก มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก

คำสำคัญ : ยุทธศาสตร์การพัฒนา, การบริหารจัดการกลุ่มสหกรณ์เครดิตยูเนียน

Abstract

This research aimed at investigation of development strategies and also evaluated the potential strategic development of the committee and members of the Management Group of Credit Unions Cooperative In Bannadoem District, SuratThani Province. The research was conducted through 3 phases.

Phase 1: Study of the potential problems, facing the management committee and members of Credit Unions Cooperative In Bannadoem District, SuratThani Province.

Phase 2: Defined the development strategies of committee and members of Administration Management of the Credit Union.

Phase 3: Evaluated the potential strategic development of the committee and members.

The sample consisted of 125 people. Questionnaire was used to collect the data. The data was analyzed by percentage mean and standard deviation. Participants in the focus group who discussed evaluation of potential strategic development were luminaries committee and members of Bannadoem District, a total number of 15 people.

The results of the study found that the level of investigation of the development strategies has situations and problems at low level. The finance and resource, The structure and work processes has situations and problems at high level for the development. The capabilities of the organization has situations and problems at low level and the Benefits to members and the community has situations and problems at the lowest level. Evaluation of potential strategic development of the committee and members found out that the Personnel have low knowledge and experience of their jobs. The Credit Union has low fund and working capital to manage the system. They also put to fact that the operation of cooperatives were affected by the economic downturn,

Evaluation of Potential Strategic Development of The Committee and Members of the Management Group: Strategy 1: The development potential of the structures and working processes with properties of the board are clearly suitable for the role. Strategy 2: The Finance and Resource documents for account processing are completely accurate. Strategy 3: The officials from the competent organization for development of the state and private sectors are to give advice and assistance to help each other in the management of the organization Strategic 4: The development to benefits from members appropriation of profits in accordance with the prescribed regulations. The members receive benefits from committee.

Potential strategic development of the committee and members are to management the Credit Union in order to develop at the highest level. The structure and work processes need to develop at the highest level, The finance & resource and the potential benefits to members and the community need to develop at the highest level.

Keywords: Strategic Development, Administration Management of the Credit Union
Cooperative

บทนำ

ระบบสหกรณ์ เกิดขึ้นจากอุดมการณ์แบบสังคมนิยมเสรีประชาธิปไตยที่มุ่งเน้นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้สมาชิกสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างพอเพียงและเป็นอิสระ สหกรณ์ซึ่งเป็นองค์กรที่กลุ่มสมาชิกรวมตัวกันโดยสมัครใจในการดำเนินการแบบเป็นเจ้าของร่วมกันเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นวิถีทางเพื่อผนึกกำลังกันต่อสู้กับปัญหา และเป็นการลดช่องว่างระหว่างชนชั้น (แผนพัฒนาสหกรณ์ ฉบับที่ 2. 2550, 1) แผนพัฒนาสหกรณ์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554) มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการสร้างระบบสหกรณ์ที่มีคุณค่าโดยการพัฒนาคน สร้างความเข้มแข็งแก่สหกรณ์ และการเชื่อมโยงเครือข่ายให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกสหกรณ์ โดยยึดมั่นในคุณค่าสหกรณ์และแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมเพื่อนำพาสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข

สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสหกรณ์สมบูรณ์ประเภทหนึ่ง ที่มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม เนื่องจากมีความเชื่อมั่นว่าวิธีการและหลักการของสหกรณ์เครดิตยูเนียนสามารถนำไปพัฒนาบุคคล เศรษฐกิจและสังคมได้ในเวลาเดียวกัน สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีวิธีการดำเนินการโดยกำหนดเป็นข้อบังคับไว้ วิธีการออมทรัพย์ที่มีเงื่อนไข คือ สมาชิกจะต้องสะสมเงินออมไว้กับสหกรณ์ในจำนวนและเวลาที่แน่นอนเป็นประจำ เป็นจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์หลักจากการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนมักจะมีปัญหาซึ่งเกิดขึ้นจากหลายๆ ด้านด้วยกัน

ได้แก่ ปัญหาด้านบุคคล เงินทุน ระบบการบริหารจัดการ กฎหมาย และปัญหาด้านอื่นๆ ทำให้สหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่เติบโตได้ช้ากว่าเมื่อเปรียบเทียบกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่อื่นๆ ที่มีอัตราการเจริญเติบโตที่รวดเร็วและมีปริมาณเงินทุนหมุนเวียนเข้าสู่ระบบตลาดจำนวนมาก ซึ่งในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเงินออมสังจะ รวมทั้งกองทุนหมู่บ้าน 6 แห่ง ซึ่งหากมีการบริหารจัดการที่ดี และมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงได้รู้จักกับกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนให้มากกว่านี้ย่อมจะทำให้กลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนในพื้นที่เติบโตได้มากกว่านี้ (ช.ส.ค. สาขาภาคใต้, 2550, 3)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาวิจัยการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการ กลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน ในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้วิธีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการที่ดี มีศักยภาพและมีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานตามหลักการ และเจตนารมณ์ของเครดิตยูเนียน การบริหารจัดการองค์กรจึงขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารที่เป็นตัวแทนของสมาชิกและการปฏิบัติตามแนวนโยบายของฝ่ายจัดการที่กรรมการกำหนด ทั้งนี้ทุกส่วนต้องมีความรู้ ความเข้าใจสถานะองค์กรของตนเอง ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และกำหนดอนาคต และร่วมกันพิจารณาจัดทำแผนการ พัฒนาองค์กร เพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จ สุดท้ายคือ องค์กรมีความเข้มแข็งเป็นที่พึงของมวลสมาชิกได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา มุ่งศึกษาปัญหาการบริหารจัดการกลุ่ม เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและขั้นตอนการวิจัยเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาศักยภาพการบริหารจัดการของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน ในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เป็นการศึกษาถึงปัญหาการบริหารจัดการของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน ในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่ม/

สหกรณ์เครดิตยูเนียน ในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จำนวน 125 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพหลักครัวเรือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารจัดการ 4 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน ด้านการบริหารเงินทุนและทรัพยากร ด้านการพัฒนาขีดความสามารถคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน และด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิกและชุมชน ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ในการพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการของคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมีเกณฑ์การให้คะแนนเฉลี่ย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.00 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน

การดำเนินการ โดยใช้กลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน ในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 15 คน โดยจัดเวทีสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) วิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารจัดการ และแนวทางแก้ไขปัญห กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis วิเคราะห์สภาพปัจจุบันของของคณะกรรมการและสมาชิก เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย ให้ชัดเจน และวิเคราะห์ โอกาส อุปสรรค หรือสิ่งที่อาจจะเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคตโดยดำเนินการจำนวน 1 ครั้ง และสรุปเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน ที่เหมาะสม

3. ประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน

เป็นการดำเนินการประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน ที่ค้นพบจากระยะที่ 2 เพื่อความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิก

ในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน โดย ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน ในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี 15 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพหลักครัวเรือน

ตอนที่ 2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของเงินทุนและทรัพยากร ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร และยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาผลประโยชน์ต่อสมาชิก ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดให้มีน้ำหนักเปรียบเทียบการแบ่งมาตราส่วนประมาณค่าของการตีความหมายออกเป็น 4 ระดับ คือ 4 หมายถึง ความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับ 3 หมายถึง ความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ระดับ 2 หมายถึง ความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย ระดับ 1 หมายถึง ความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับน้อยที่สุด การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาใช้กับโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ในกรณีที่มีข้อมูลเป็นเชิงปริมาณและจะใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

1. ความถี่ เพื่อแจกแจงและบอกจำนวน
2. ค่าร้อยละ เพื่อแสดงร้อยละของข้อมูลที่เป็นลักษณะส่วนบุคคลของตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการกลุ่มสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีผลการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาระดับศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีสถานภาพสมรส มีอายุ 31-40 ปี มีการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย รายได้ 10,000 – 15,000 บาท อาชีพหลักครัวเรือน คือ เกษตรกรรม สภาพปัญหาการบริหารจัดการของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารเงินทุนและทรัพยากร และด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน อยู่มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย และด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิกและชุมชน มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงานในภาพรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการเลือกตั้งคณะกรรมการไม่ได้ผู้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ มีปัญหาที่ทำการกลุ่มไม่เป็นเอกเทศ ทำให้ไม่สะดวกในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม มีปัญหาการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการยังไม่ชัดเจน มีปัญหาขาดการประชุมปรึกษาหารือ/แจ้งผลการดำเนินงานประจำเดือน มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาขาดแผนบริหารจัดการกิจกรรมกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน มีปัญหาการร่วมเสนอ/ร่างระเบียบข้อบังคับกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมน้อย มีปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการไม่มีประสิทธิภาพตามบทบาทที่กำหนด มีปัญหาการไม่มีความรู้ในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ มีปัญหาการขาดประสบการณ์ในการบริหารงาน มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ด้านการบริหารเงินทุนและทรัพยากร ในภาพรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการจัดทำเอกสารการเงิน/การบัญชียังไม่ครบถ้วนถูกต้องและไม่เป็นปัจจุบัน มีปัญหาขาดการชี้แจงสถานการณ์ทางการเงินกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน ทำให้สมาชิกเกิดความไม่ไว้วางใจคณะกรรมการ

มีปัญหาการส่งเงินของสมาชิกไม่ตรงตามกำหนด มีปัญหาไม่มีการเชื่อมโยงเงินทุน/ทรัพยากรกับกลุ่มองค์กรอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน ทำให้กิจกรรมกลุ่มไม่มีความเคลื่อนไหว มีปัญหาขาดช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุน มีปัญหาขาดความรู้ด้านการบริหารเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก และมีปัญหายังไม่มีการวางแผนการลงทุนเพื่อดำเนินกิจกรรม/ธุรกิจ มีปัญหาการแก้ไขปัญหาการผิมนัดส่งเงิน สะสมยังไม่มีประสิทธิภาพ มีปัญหาไม่มีการส่งเสริมการออม ทำให้สมาชิกไม่เพิ่มวงเงินสะสม มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร ในภาพรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหากลุ่มไม่มีศักยภาพในการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ด้านการแก้ไขปัญหาคายากจน มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนมีปัญหาขาดการจัดการเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนากลุ่มแบบครบวงจร มีปัญหาขาดแนวทางเสริมสร้างแรงจูงใจให้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีปัญหาการไม่มีแนวทางเพิ่มพูนความรู้/ศึกษาดูงานกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรม มีปัญหาการไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ/เอกชน มีปัญหาการไม่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐ/เอกชน เข้ามาให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือในการบริหารงาน มีปัญหาการไม่สนับสนุนเงินในการประกอบอาชีพให้แก่สมาชิก มีปัญหาการไม่ได้จัดฝึกอบรมพัฒนาอาชีพให้สมาชิก มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิกและชุมชน ในภาพรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาการจัดสรรผลกำไรของกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนไม่เป็นไปตามข้อบังคับที่กำหนด ทำให้สมาชิกไม่ได้รับผลประโยชน์เท่าที่ควร มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย และมีปัญหาผลการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีผลกำไรน้อย ทำให้สมาชิกคิดว่าไม่คุ้มค่าการลงทุน มีปัญหาการจัดสรรผลกำไร แบ่งสัดส่วนสำหรับกิจกรรมตามประเพณี/ วันสำคัญ / สาธารณกุศล น้อยเกินไปทำให้ชุมชนไม่ได้รับผลประโยชน์เท่าที่ควร มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ผลการกำหนดยุทธศาสตร์

การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการจัดเวทีสนทนากลุ่ม โดยการใช้เทคนิค SWOT Analysis คณะกรรมการและสมาชิก สหกรณ์เครดิตยูเนียนในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

จุดแข็ง บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ มีความรับผิดชอบหน้าที่ แบ่งหน้าที่การทำงานชัดเจนและสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดี มีกฎระเบียบข้อบังคับเป็นเครื่องมือในการทำงาน มีความรักความศรัทธาต่อองค์กร มีความสามัคคี และความสามัคคีหวังให้องค์การนี้เจริญก้าวหน้าต่อไป บุคลากร ฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการมีความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน คณะกรรมการดำเนินงานเป็นสมาชิกเป็นบุคคลในท้องถิ่น ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาสหกรณ์ มีความสนใจ เสียสละ มีความรู้ด้านการบริหาร

จัดการสหกรณ์ มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลมีประสิทธิภาพ ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควบคุมภายใน เอื้อต่อการบริการที่รวดเร็ว เอื้อต่อการเป็นธรรมาภิบาล กระจายงานเป็นระบบ มีระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน เอกสารหลักฐานครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ด้านการเงิน มั่นคง โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีสวัสดิการที่หลากหลาย

จุดอ่อนขององค์กร สหกรณ์ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการบริหาร ขาดการประสานงานภายใน/นอกองค์กร บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ที่ยังไม่มีกรให้ข้อสรุปและพูดคุยให้เข้าใจ สมาชิกขาดความรับผิดชอบและหน้าที่ เงินทุนเพื่อการบริการยังไม่ทั่วถึงกรรมการบางท่านยังขาดประสบการณ์ขาดวิสัยทัศน์ ไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการวิธีการสหกรณ์ และการรวมกลุ่ม กรรมการไม่มีการพัฒนาตนเอง ไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การให้เงินกู้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านการจ่ายเงินกู้ มีการพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากภายนอก การประชาสัมพันธ์งานสหกรณ์มีน้อย มีบุคลากรไม่เพียงพอ บุคลากรบางคนไม่ตรงกับความชำนาญ

โอกาส บุคลากรของสหกรณ์ หากมีการพัฒนาบุคลากรให้ได้รับการศึกษาที่สูงกว่าย่อมมีหลักการแนวคิดในการดำเนินงานที่ดีกว่า ผลงานก็จะบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างง่ายดาย ชุมชนมีความสามัคคี เห็นอกเห็นใจกัน ไว้วางใจซึ่งกันและกันเกื้อกูลกันก็จะส่งผลให้สหกรณ์เจริญเติบโตมีความมั่นคงและเข้มแข็ง ความร่วมมือของสมาชิกเครือข่ายสหกรณ์เจริญเติบโต สันติสุขเงินกู้ ประชาชนในชุมชนให้การสนับสนุนสมัครเป็นสมาชิก

อุปสรรค ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การดำเนินงานของสหกรณ์ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจผลผลิตตกต่ำรายได้ลดลงทำให้สหกรณ์มีผลกระทบในการบริหารจัดการขาดสภาพคล่องในการดำเนินงาน ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมผลของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีต่อหน่วยงาน ได้แก่ ประชากรในพื้นที่เพิ่มขึ้นชุมชนในปัจจุบันมีลักษณะเป็นชุมชนเมืองมากขึ้น การจัดระเบียบทางสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น มีความไม่เท่าเทียมภายในสังคมและระหว่างสังคมเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ส่งผลกระทบต่อการทำงานของสหกรณ์ นโยบายของรัฐบาลที่มีผลกระทบต่อบทบาทและความรับผิดชอบ การแทรกแซงจากการเมือง ผลของความเจริญทางเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่มีต่อการดำเนินงานสหกรณ์ ผลของกฎหมายที่มีบทบาทและหน้าที่ของสหกรณ์ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกฎหมายที่กำหนดของรัฐต่อการบริหารของสหกรณ์ พระราชบัญญัติการปฏิบัติหน้าที่มีผลกระทบต่อสหกรณ์

แนวทางแก้ไขปัญหา จากการสนทนากลุ่มพบว่า ควรพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้บุคลากรปฏิบัติงานเหมาะสมกับงาน ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการศึกษาต่อ ประชุมอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกมากขึ้น ติดต่อประสานงานหน่วยงานอื่นร่วมในการแก้ปัญหา สร้างความเชื่อมั่นในระบบสหกรณ์แก้ไขปัญหาในเรื่องเศรษฐกิจ ดำเนินการกับลูกหนี้เงินกู้อย่างจริงจัง ให้รัฐบาลมีนโยบายช่วยเหลือราคาขาย ปาล์ม ให้สูงขึ้น ดำเนินการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการวางแผนการจัดองค์กร จัดบุคลากร จัดงบประมาณ การสั่งการ การปฏิบัติ

การประสานงาน ภาวะผู้นำ(การนำ) การควบคุมติดตามและประเมินผล

การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานีที่เหมาะสม ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน แนวทางการดำเนินการพัฒนาศักยภาพด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน โดย กำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการให้ชัดเจน และเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ และมีประสิทธิภาพ มีความรู้ในการบริหารงาน และดำเนินงานสหกรณ์ เลือกคณะกรรมการที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน ให้สหกรณ์เครดิตยูเนียนเข้ามามีส่วนร่วมเสนอ/ร่างระเบียบ ข้อบังคับกลุ่ม มีการประชุมปรึกษาหารือ/แจ้งผลการดำเนินงานประจำเดือน มีแผนบริหารจัดการกิจกรรมกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนให้มีกิจกรรมเป็นเอกเทศ เพื่อความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของเงินทุนและทรัพยากร เพื่อให้มีเงินทุนในการบริหารงาน ดำเนินการโดยจัดทำเอกสารการเงิน/บัญชีให้ครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน ดำเนินการชี้แจงสถานการณ์ทางการเงินกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนให้สมาชิกมีความมั่นใจในคณะกรรมการ ดำเนินการให้สมาชิกส่งเงินให้ตรงตามกำหนด ไม่ผิดนัดส่งเงินสะสม วางแผนการลงทุนเพื่อดำเนินกิจกรรม ส่งเสริมการออมให้สมาชิกเพิ่มวงเงินสะสม มีการเชื่อมโยงเงินทุน/ทรัพยากรกับกลุ่มองค์กรอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร แนวทางการดำเนินการพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร โดยให้มีเจ้าหน้าที่ของรัฐ/เอกชน เข้ามาให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือในการบริหารงาน การหาแนวทางเพิ่มพูนความรู้/ศึกษาดูงานกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรม รับทราบข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ/เอกชน จัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพให้สมาชิก สนับสนุนเงินในการประกอบอาชีพให้แก่สมาชิก เสริมสร้างแรงจูงใจให้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ พัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน จัดการเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนากลุ่มแบบครบวงจร การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิก โดยมีแนวทางการดำเนินงาน คือ จัดโครงการต่างๆ ของสหกรณ์ ได้แก่ โครงการส่งเสริมประสิทธิภาพสหกรณ์ การจัดอบรมให้คณะกรรมการและสมาชิก มีการสรุปผลการปฏิบัติงานในรอบปี จัดทำแผนและคู่มือปฏิบัติงานปฏิบัติงานตามแผน แก้ไขปรับปรุงสรุปคณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาผลประโยชน์ต่อสมาชิก แนวทางการดำเนินการพัฒนาผลประโยชน์ต่อสมาชิก โดย จัดสรรผลกำไรของกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนให้เป็นไปตามข้อบังคับที่กำหนด ให้สมาชิกได้รับผลประโยชน์ ดำเนินกิจกรรมกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนให้มีผลกำไรมากขึ้น เพื่อให้สมาชิกได้รับผลประโยชน์คุ้มค่ากับการลงทุน จัดสรรผลกำไรแบ่งสัดส่วนสำหรับกิจกรรมตามประเพณี/วันสำคัญ / สาธารณกุศล ให้มากขึ้นเพื่อให้ชุมชนไม่ได้รับผลประโยชน์

3. ผลการประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน

การดำเนินการประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน พบว่า ผู้ตอบแบบประเมิน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีสถานภาพสมรส มีอายุ 31-40 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีรายได้สองหมื่นบาทขึ้นไป

ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่มสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยภาพรวมมีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร การพัฒนาศักยภาพด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน และการพัฒนาผลประโยชน์ต่อสมาชิก มีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด การพัฒนาศักยภาพของเงินทุนและทรัพยากร ความต้องการพัฒนาในระดับมากเมื่อพิจารณาประเด็นย่อยดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน โดยภาพรวมมีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กำหนดให้คณะกรรมการมีความรู้ในการบริหารงาน และดำเนินงานสหกรณ์ ให้สหกรณ์เครดิตยูเนียนเข้ามามีส่วนร่วมเสนอ/ร่างระเบียบ ข้อบังคับกลุ่ม กำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ มีการประชุมปรึกษาหารือ/แจ้งผลการดำเนินงานประจำเดือน มีแผน

บริหารจัดการกิจกรรมกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนให้มีที่ทำการกลุ่มเป็นเอกเทศ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้และความรอบรู้ ที่จะกำหนดระบบงาน ระเบียบและเทคนิคในการปฏิบัติงาน มีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพเงินทุนและทรัพยากร โดยภาพรวมมีความต้องการพัฒนาในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดทำเอกสารการเงิน/บัญชีให้ครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน มีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด วางแผนการลงทุนเพื่อดำเนินกิจกรรม ส่งเสริมการออมให้สมาชิกเพิ่มวงเงินสะสม มีการเชื่อมโยงเงินทุน/ทรัพยากรกับกลุ่มองค์กรอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน ดำเนินการให้สมาชิกไม่ผิตนดส่งเงินสะสม ดำเนินการให้สมาชิกส่งเงินให้ตรงตามกำหนด ชี้แจงสถานการณ์ทางการเงินกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนให้สมาชิกมีความมั่นใจในคณะกรรมการมีความต้องการพัฒนาในระดับมาก

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพขององค์กร โดยภาพรวมมีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เสริมสร้างแรงจูงใจให้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ สนับสนุนเงินในการประกอบอาชีพให้แก่สมาชิก พัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิก โดยจัดโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพสหกรณ์ การจัดอบรมให้คณะกรรมการและสมาชิก จัดการเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนากลุ่มแบบครบวงจร พัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน จัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพให้สมาชิก หาแนวทางเพิ่มพูนความรู้/

ศึกษาดูงานกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบความสำเร็จ ในการดำเนินกิจกรรม และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ของรัฐ/เอกชน เข้ามาให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือในการบริหารงาน มีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด ส่วนสุดท้ายรับทราบข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ/เอกชน มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาผลประโยชน์ต่อสมาชิก โดยภาพรวมมีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ให้สมาชิกได้รับผลประโยชน์คุ้มค่ากับการลงทุน จัดสรรผลกำไรของกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนให้เป็นไปตามข้อบังคับที่กำหนด และดำเนินกิจกรรมกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนให้มีผลกำไรมากขึ้น มีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด จัดสรรผลกำไร แบ่งสัดส่วนสำหรับกิจกรรมตามประเพณี/ วันสำคัญ / สาธารณกุศล ให้มากขึ้นมีความต้องการพัฒนาในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิจัยพบว่า ระดับศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนในเขตอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี สภาพปัญหาการบริหารจัดการ โดยภาพรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน จากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยมีปัญหาการเลือกตั้งคณะกรรมการไม่ได้ผู้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ ที่ทำการกลุ่มไม่เป็นเอกเทศ ทำให้ไม่สะดวกในการดำเนินกิจกรรม

กลุ่ม บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการยังไม่ชัดเจน ขาดการประชุมปรึกษาหารือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการบริหารงานให้สำเร็จต้องมีกระบวนการวางแผนการจัดองค์กร การสั่งการ การควบคุมกำลังความพยายามของสมาชิกขององค์กรและใช้ทรัพยากรอื่นๆ เพื่อความสำเร็จของเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ (สมยศ นาวิการ, 2546, 18) ซึ่งการทำงานให้สำเร็จ ได้โดยอาศัยคนอื่น ในการใช้ทรัพยากรขององค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ (เสนาะ ตีเยาว์, 2546, 1) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรวิไล มุณละศรี (2548) ที่ศึกษาเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตบ้านโป่งसान หมู่ที่ 5 ตำบลนาแหม อำเภอมะนัง จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโป่ง เกิดจากสมาชิกกลุ่มขาดความรู้เรื่องหลักการขบวนการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ทำบัญชีไม่ถูกต้องไม่เข้าใจหลักการบริหาร ขาดความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ ขาดวินัยในตนเอง ขาดการประสานงาน ขาดทีมงานที่ดี ไม่มีการประชุมปรึกษาหารือกัน ขาดความไว้วางใจกัน ขาดที่ปรึกษาที่มีความรู้ ไม่มีที่ทำการกลุ่มเป็นเอกเทศ

1.2 ด้านการบริหารเงินทุนและทรัพยากร จากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยมีปัญหาการจัดทำเอกสารการเงิน/การบัญชียังไม่ครบถ้วนถูกต้องและไม่เป็นปัจจุบัน ขาดการชี้แจงสถานการณ์ทางการเงินกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนทำให้สมาชิกเกิดความไม่ไว้วางใจคณะ

กรรมการ การส่งเงินของสมาชิกไม่ตรงตามกำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กระบวนการจัดการด้านการเงิน จะต้องหามาเพื่อดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในจำนวนและกำหนดเวลาที่ถูกต้อง สอดคล้องกัน ต้องพิจารณาเรื่องแหล่งเงิน การจัดสรรเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในกิจกรรมและรายการต่าง ๆ ให้ได้สัดส่วนที่จะให้ผลตอบแทนที่ดีที่สุด และการควบคุมการใช้จ่ายเงินให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ โดยไม่รั่วไหล การทำงานได้ดำเนินการไปอย่างราบรื่นจนสามารถบรรลุเป้าหมายได้เป็นอย่างดี การเงินจึงเป็นส่วนสำคัญที่นักจัดการจะต้องดูแล การรายงานฐานะการเงินเพื่อแสดงผลการปฏิบัติงานและเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงในระยะยาวต่อไปก็เป็นกิจกรรมสำคัญของการจัดการด้วย (จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ, 2546) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อ่ำภา จันทราภาค และคณะ (2548) ที่ศึกษาเรื่อง โครงการศึกษากระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์บ้านโป่งसान ตำบลเวียงกาหลง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า กลุ่มออมทรัพย์บ้านโป่งसानมีจุดอ่อนด้านการบริการและการจัดการกลุ่ม ได้แก่ คณะกรรมการกลุ่มไม่มีความรู้ในด้านการบริหารจัดการเรื่องการเงินและระบบบัญชี และจากกฎระเบียบของกลุ่มที่จะคืนเงินของกลุ่มออมทรัพย์ให้แก่สมาชิกเมื่อออมครบ 5 ปีทำให้กลุ่มต้องมาเริ่มการออมใหม่ ส่งผลให้การขยายตัวของกลุ่มออมทรัพย์ในด้านการบริการและรองรับความต้องการของสมาชิกมีขีดจำกัด และกลุ่มออมทรัพย์บ้านโป่งसान ไม่ต้องการให้กลุ่มเจริญเติบโตขึ้นทั้งในด้านจำนวนสมาชิก และจำนวนเงินออม เพราะไม่ยอมรับผิดชอบกลุ่มออมทรัพย์ที่ใหญ่โตเกินไป

1.3 ด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร จากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยลักษณะของปัญหาได้แก่ กลุ่มไม่มีศักยภาพในการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ด้านการแก้ไขปัญหาคความยากจน ขาดการจัดการเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนากลุ่มแบบครบวงจร ขาดแนวทางเสริมสร้างแรงจูงใจ ไม่มีแนวทางเพิ่มพูนความรู้/ศึกษาดูงานกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งหากมีการจัดการและมีไว้ซึ่งเครื่องมือเครื่องใช้วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ปฏิบัติงาน สถานบริการที่เหมาะสม ทันสมัยเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ช่วยให้การดำเนินงานตามหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ ได้เป็นไปตามแต่วัตถุประสงค์หรือสมประโยชน์ที่สุด (จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ, 2546)

1.4 ด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิกและชุมชน จากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยลักษณะของปัญหาได้แก่ ปัญหาการจัดสรรผลกำไรของกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนไม่เป็นไปตามข้อบังคับที่กำหนด ทำให้สมาชิกไม่ได้รับผลประโยชน์ ปัญหาผลการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีผลกำไรน้อย ทำให้สมาชิกคิดว่าไม่คุ้มการลงทุน การจัดสรรผลกำไรแบ่งสัดส่วนสำหรับกิจกรรมตามประเพณี / วันสำคัญ / สาธารณกุศล น้อยเกินไปทำให้ชุมชนไม่ได้รับผลประโยชน์เท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเงินทุนเพื่อการบริการยังไม่ทั่วถึง คณะกรรมการขาดความรู้ในการวิเคราะห์คำนวณต้นทุน กำไรและสภาพคล่องและภาวะทางการเงินของสหกรณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา มัชวาลย์

(2552) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านศรีเชียงใหม่ ตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิกและชุมชนของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านศรีเชียงใหม่ มีปัญหาผลการดำเนินกิจกรรมกลุ่มมีผลกำไรน้อย

2. การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน

2.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน ดำเนินการพัฒนาศักยภาพด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน กำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ มีความรู้ในการบริหารงาน และดำเนินงานสหกรณ์ เลือกระบบกรรมการที่มีประสพการณ์ในการบริหารงาน ร่วมเสนอ/ร่างระเบียบ ข้อบังคับกลุ่ม มีการประชุมปรึกษาหารือ/แจ้งผลการดำเนินงานประจำเดือน สอดคล้องกับ วนิดา มัชวาลย์ (2552) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านศรีเชียงใหม่ ตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่พบว่า การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านศรีเชียงใหม่ ด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน ได้แก่ โครงการพัฒนาขีดความสามารถของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านศรีเชียงใหม่

2.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของเงินทุนและทรัพยากร เพื่อให้มี

เงินทุนในการบริหารงาน ดำเนินการ โดยจัดทำเอกสารการเงิน/บัญชีให้ครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน ดำเนินการชี้แจงสถานการณ์ทางการเงินกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนให้สมาชิกมีความมั่นใจในคณะกรรมการ ดำเนินการให้สมาชิกส่งเงินให้ตรงตามกำหนด ไม่ผิดนัดส่งเงินสะสม วางแผนการลงทุนเพื่อดำเนินกิจกรรม ส่งเสริมการออมให้สมาชิกเพิ่มวงเงินสะสม มีการเชื่อมโยงเงินทุน/ทรัพยากรกับกลุ่มองค์กรอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุษฎีอายุวัฒน์ และอารีย์ นัยพินิจ (2547, 1) ที่ศึกษาเรื่องศักยภาพการระดมเงินทุนจากชุมชนโดยผ่านระบบสหกรณ์เครดิตยูเนียน ที่พบว่าระบบสหกรณ์มีความสำคัญ สามารถเป็นกลไกที่เหมาะสมที่ทำให้เงินทุนหมุนเวียนอยู่ในชุมชน และสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจจากรากฐานของประเทศ

2.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร โดยให้มีเจ้าหน้าที่ของรัฐ/เอกชน เข้ามาให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือในการบริหารงาน หาแนวทางเพิ่มพูนความรู้/ศึกษาดูงานกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรม รับทราบข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ/เอกชน ฝึกอบรมพัฒนาอาชีพให้สมาชิก โดยมีแนวทางการดำเนินงาน คือ จัดโครงการต่างๆ ของสหกรณ์ ได้แก่ โครงการส่งเสริมประสิทธิภาพสหกรณ์ การจัดอบรมให้คณะกรรมการและสมาชิก มีการสรุปผลการปฏิบัติงานในรอบปี จัดทำแผนและคู่มือปฏิบัติงานปฏิบัติงานตามแผนแก้ไขปรับปรุงสรุปคณะกรรมการฝ่ายจัดการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา มัชวาลย์ (2552) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนา

ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านศรีเชียงใหม่ ตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่พบว่า การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านศรีเชียงใหม่ การพัฒนาขีดความสามารถของกลุ่ม ได้แก่ โครงการส่งเสริมบริหารจัดการทุนให้เกิดการสร้างงานและรายได้

2.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาผลประโยชน์ต่อสมาชิก แนวทางการดำเนินการพัฒนาผลประโยชน์ต่อสมาชิก โดย จัดสรรผลกำไรของกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนให้เป็นไปตามข้อบังคับที่กำหนด ให้สมาชิกได้รับผลประโยชน์ ดำเนินกิจกรรมกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียนให้มีผลกำไรมากขึ้น เพื่อให้สมาชิกได้รับผลประโยชน์คุ้มค่ากับการลงทุน จัดสรรผลกำไร แบ่งสัดส่วนสำหรับกิจกรรมตามประเพณี/วันสำคัญ/สาธารณกุศล ให้มากขึ้นเพื่อให้ชุมชนไม่ได้รับผลประโยชน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา มัชวาลย์ (2552) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านศรีเชียงใหม่ ตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่พบว่า การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านศรีเชียงใหม่ ด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิกและชุมชน ได้แก่ โครงการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม

3. การประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนียน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิกในการบริหารจัดการ

กลุ่มสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยภาพรวม มีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

3.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน จากผลการประเมินพบว่ามีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด โดยมีความต้องการกำหนดให้คณะกรรมการมีความรู้ในการบริหารงาน และดำเนินงานสหกรณ์ กำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ การประชุม/แจ้งผลการดำเนินงานประจำเดือน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรากร โสภากวีราภานต์ (2546) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการสหกรณ์ต้องการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการใหม่ มีการกำหนดคุณสมบัติคณะกรรมการดำเนินการให้เหมาะสม และสอดคล้องวาระการดำรงตำแหน่งของสหกรณ์ที่สังกัด เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเชิงบริหารเพื่อให้สามารถพัฒนาขบวนการสหกรณ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม เน้นการบริหารแบบให้ทุกคนมีส่วนร่วม และร่วมรับผิดชอบต่อการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูง

3.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพเงินทุนและทรัพยากร จากผลการประเมินพบว่ามีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดทำเอกสารการเงิน/บัญชีให้ครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน มีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด วางแผนการลงทุนเพื่อดำเนินกิจกรรม ส่งเสริมการออมให้สมาชิกเพิ่มวงเงินสะสม มีการเชื่อมโยงเงินทุน/ทรัพยากรกับกลุ่มองค์กรอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน ดำเนินการให้สมาชิกไม่ผิตนัด

ส่งเงินสะสม ดำเนินการให้สมาชิกส่งเงินให้ตรงตามกำหนด ซึ่งแจ้งสถานการณ์ทางการเงินกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนให้สมาชิกมีความมั่นใจในคณะกรรมการ มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุษฎี อายุวัฒน์ และอารีย์ นัยพินิจ (2547, 1) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ศักยภาพการระดมเงินทุนจากชุมชนโดยผ่านระบบสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน เนื่องจากเห็นความสำคัญของระบบสหกรณ์ว่าจะสามารถเป็นกลไกที่เหมาะสมที่ทำให้เงินทุนหมุนเวียนอยู่ในชุมชน และสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจจากรากฐานของประเทศ

3.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร จากผลการประเมินพบว่ามีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด โดยมีความต้องการ จัดโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพสหกรณ์ เสริมสร้างแรงจูงใจให้มีสมาชิกมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ สนับสนุนเงินในการประกอบอาชีพให้แก่สมาชิก พัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและสมาชิก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิตา มัชวาลย์ (2552) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านศรีเชียงใหม่ ตำบลนาดี อำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี ที่พบว่า การประเมินการพัฒนาขีดความสามารถของกลุ่ม ประกอบด้วยโครงการส่งเสริมบริหารจัดการทุนให้เกิดการสร้างงานและรายได้ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่มีการวางแผนเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของกลุ่มในด้านการส่งเสริมสนับสนุนด้านเงินทุนให้แก่สมาชิกสำหรับลงทุนในการประกอบอาชีพ

3.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาผลประโยชน์ต่อสมาชิก จากผลการประเมินพบว่ามีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ให้สมาชิกได้รับผลประโยชน์คุ้มค่ากับการลงทุน จัดสรรผลกำไรของกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนให้เป็นไปตามข้อบังคับที่กำหนด และดำเนินกิจกรรมกลุ่ม/สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนให้มีผลกำไรมากขึ้น มีความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด จัดสรรผลกำไร แบ่งสัดส่วนสำหรับกิจกรรมตามประเพณี/ วันสำคัญ / สาธารณะกุศล ให้มากขึ้น ขึ้น มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิตา มัชวาลย์ (2552) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านศรีเชียงใหม่ ตำบลนาดี อำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี ที่พบว่า การประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านผลประโยชน์ต่อสมาชิกชุมชน ประกอบด้วยโครงการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม แสดงให้เห็นว่ายุทธศาสตร์นี้มีการกำหนดแผนปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนต่อการพัฒนาชุมชน อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนของคนในชุมชน
2. ควรศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน และวางแผนเชิงกลยุทธ์ของสหกรณ์เกี่ยวกับสภาพคล่อง ความสามารถในการชำระหนี้ การทำกำไรของสหกรณ์

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรศึกษาบทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อการพัฒนาชุมชน อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของคนในชุมชน

2. ควรศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน และวางแผนเชิงกลยุทธ์ของสหกรณ์เกี่ยวกับสภาพคล่อง ความสามารถในการชำระหนี้ การทำกำไรของสหกรณ์